

Nr 70.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utsträckt tillämpning av de militära avlöningsreglementena m. m.; given Stockholms slott den 5 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Den av 1921 års riksdag beslutade löneregleringen för arméns och marinens personal erhöll för det fast anställda manskapets vidkommande definitiv karaktär (se S. F. S. 1921:389). Beträffande officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen ansågs däremot löneregleringen, med hänsyn till den pågående revisionen av vårt försvarsväsende, böra givas en provisorisk natur, i anledning varav det nya avlöningsreglementet för sistnämnda personal av riksdagen antogs allenast för år 1922 (se S. F. S. 1921:388). Sedermera har nämnda avlöningsreglemente, med vissa däri vidtagna ändringar, jämlikt be-

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 58 häft. (Nr 70.)

slut av 1922, 1923, 1924 och 1925 års riksdagar erhållit förlängd giltighet under tiden till och med den 30 juni 1926.

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 7 januari 1926 av de med regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1926—1927 sammanhängande ärenden anförde jag, att i de förslag till avlöningsstater, som av mig framlades, lönerna för officerare och underofficerare å aktiv stat jämte vederlikar beräknats på grundval av löneplanerna i avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen. Till frågan om avlåtande till riksdagen av proposition angående fortsatt giltighet av nämnda reglemente samt angående vidtagande i de militära avlöningsbestämmelserna av de ändringar, vilka betingades av den beslutade omorganisationen av försvarsväsendet, hade jag för avsikt att i annat sammanhang återkomma.

Jag anhåller nu att få underställa denna fråga Kungl. Maj:ts prövning.

Sedan Kungl. Maj:t den 12 juni 1925 godkänt riksdagens beslut angående försvarsväsendets ordnande, uppdrog Kungl. Maj:t åt försvarsväsendets lönenämnd att avgiva förslag till, bland annat, de ändringar i de militära avlöningsreglementena, som föranleddes av den sålunda beslutade omorganisationen av försvarsväsendet, ävensom till sådana ändringar i officersavlöningsreglementet, vilka i övrigt kunde befinnas lämpliga att vidtaga i samband med ett definitivt antagande av sistnämnda reglemente.

Utlåtande av försvarsväsendets lönenämnd.

I anledning härav har lönenämnden den 18 december 1925 inkommit med skrivelse i ämnet.

Allmänna synpunkter.

Beträffande förevarande frågors allmänna läge har lönenämnden i berörda skrivelse anfört följande.

Sedan lönenämnden på grund av förut omförmälda uppdrag i särskilda skrivelser till armé- och marinförvaltningarna den 15 september 1925 anhållit, att ämbetsverken ville, efter vederbörande underordnade myndigheters hörande, till nämnden inkomma med yttrande angående de önskemål, som på grund av vunnen erfarenhet ansåges böra tillgodoses dels i avseende å manskapsavlöningsreglementet, dels vid fastställandet av definitivt avlöningsreglemente för officerare och underofficerare med vederlikar vid armén och marinen, hade utlåtanden i ärendet avgivits av arméförvaltningen den 21 oktober och av marinförvaltningen den 22 oktober 1925, varvid även de från de underordnade myndigheterna infordrade yttrandena till nämnden överlämnats.

De sålunda till nämnden inkomna utlåtandena och yttrandena gäve vid handen, att ändringar av såväl officersavlöningsreglementet som manskapsavlöningsreglementet i skilda hänseenden ansetts påkallade. De framförda förslagen avsåge, bland annat, omläggning av löneplanerna för såväl officerare som manskap, ändring av bestämmelserna angående tillgodoräkning av tjänstetid för uppflyttning i löneklass, omarbetning av bestämmelserna rörande tjänstledighet och semester ävensom uppflyttning av beställningshavare i högre lönegrad. Vissa av de i de båda reglementena föreslagna ändringarna ägde sådant samband med varandra, att ändringar i officersavlöningsreglementet icke syntes kunna vidtagas utan att samtidigt omarbetning

skedde av manskapsavlöningsreglementet. Såsom exempel härpå kunde nämnas, hurusom ej mindre armé- och marinförvaltningarna än även ett flertal myndigheter föreslagit ändring av den i 3 § 5 mom. av manskapsavlöningsreglementet intagna bestämmelsen, att såsom tjänstetid icke finge för kontraktsanställd beställningshavare beräknas tid, som infallit före den 1 november det år, under vilket han uppnådde 18 år. I sådant hänseende hade föreslagits, att sagda åldersgräns måtte bestämmas till 17 år. Denna bestämmelse ägde emellertid direkt samband med tillgodoräkningsbestämmelserna i 7 § av officersavlöningsreglementet.

De av armé- och marinförvaltningarna förordade ävensom i förberörda yttranden i övrigt upptagna förslagen till ändringar i avlöningsreglementena vore delvis av den art, att definitiv ståndpunkt till desamma icke kunde tagas utan ingående undersökningar och överväganden. Ehuruval nämnden vid de förberedande arbetena kommit till den uppfattningen, att, oavsett den beslutade omorganisationen av försvarsväsendet, vissa ändringar av såväl officers- som manskapsavlöningsreglementet vore av behovet påkallade, hade dock nämnden funnit det vara utslutet att kunna till Kungl. Maj:t i så god tid inkomma med slutligt förslag till de ändringar i reglementena, som föranleddes av omorganisationen eller eljest borde vidtagas, att ändringarna i fråga kunde föreläggas 1926 års riksdag. Nämnden ville ock i detta sammanhang erinra om, att Kungl. Maj:t tid efter annan till nämnden överlämnat framställningar att tagas i övervägande vid fullgörande av förberörda uppdrag, vilkas handläggning krävde avsevärd tid och arbete. För övrigt hyste lönenämnden den uppfattningen, att, även om det ur befattningshavarnas synpunkt och jämväl av andra skäl kunde anses önskligt, att ett definitivt fastställande av avlöningsbestämmelserna för officerare och underofficerare m. fl. nu ägde rum, tidpunkten ännu icke kunde anses vara inne att giva bestämmelserna i fråga definitiv karaktär. Enligt nämndens mening borde nämligen definitiva avlöningsbestämmelser icke komma till tillämpning å annan personal än den, som efter den nya försvarsorganisationens genomförande komme att vara uppförd å aktiv stat. I sådant hänseende vore att beakta, att den nya organisationen i huvudsakliga delar torde bli genomförd först under hösten 1927. Slutligen syntes ock böra framhållas, att i vissa avseenden hinder föreläge för att avlöningsbestämmelserna för officerare och underofficerare m. fl. nu definitivt utformades. Den nya organisationen kunde nämligen icke anses ännu vara så i detalj fastställd, att det exempelvis vore möjligt att taga slutgiltig ståndpunkt till vissa beställningshavares placering i lönegrad, rätt till uppflyttning i löneklass o. s. v. Även i fråga om vissa beställningars benämning föreläge ännu ovisshet.

Med hänsyn till det sålunda anförda borde enligt nämndens mening giltighetstiden för avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen nu blott provisoriskt förlängas, på sätt hittills skett, för ett år eller alltså för budgetåret 1926—1927, och syntes de särskilda avlöningsbestämmelser för nämnda beställningshavare, som föranleddes av den nya försvarsorganisationen, och i fråga om vilka bestämmelser lönenämnden nu avgäve förslag, ävenledes givas allenast provisorisk karaktär. Vad manskapsavlöningsreglementet anginge, inskränkte sig ock nämndens förslag för närvarande till de ändringar i reglementet, som vore en följd av försvarsväsendets omorganisation, samt till de nya bestämmelser, som av denna organisation föranleddes.

I fråga om av lönenämnden uppgjorda författningsförslag har nämnden därefter anført följande.

Beträffande först officersavlöningsreglementet föranledde de vid 1925 års

riksdag beslutade ändringarna av rikets försvarsorganisation dels en utsträckt tillämpning av reglementet å vissa beställningshavare, dels ändring av vissa bestämmelser i reglementet, dels ock slutligen komplettering av nu gällande tjänsteförteckning. De härav föranledda nya avlöningsbestämmelserna samt ändringarna i de nu gällande, vilka bestämmelser och ändringar syntes böra underställas riksdagens prövning i samband med förslag om provisorisk förlängning av reglementet, hade syntes nämnden lämpligast böra meddelas i en särskild kungörelse, vartill förslag av nämnden utarbetats. Förslag till kungörelse angående förlängd giltighetstid av officersavlöningsreglementet hade även uppgjorts.

Såsom förut nämnts, föranledde de vid 1925 års riksdag beslutade ändringarna av rikets försvarsorganisation, bland annat, att officersavlöningsreglementet erhöle en utsträckt tillämpning. Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen bifallna förslag skulle arméns flygtrupper och marinens flygväsende utbrytas ur armén och marinen samt sammanslås till ett i förhållande till dessa fristående vapen. För handläggning av ärenden rörande flygvapnets organisation, utbildning och utrustning samt luftstridskrafternas användning ävensom för behandling av flygvapnet berörande tekniska och ekonomiska frågor skulle inrättas en flygstyrelse, för vilken chefen för flygvapnet skulle vara chef och som skulle organiseras på en militärbyrå, en teknisk byrå och en intendenturbyrå.

Med hänsyn härtill och då avlöningsbestämmelserna för officerare m. fl. vid armén och marinen syntes böra vinna tillämpning jämväl å flygvapnets personal, borde särskild föreskrift härom meddelas. I förslaget till kungörelse angående utsträckt tillämpning av officersavlöningsreglementet m. m. hade nämnden sålunda intagit ett stadgande av innehåll, att vad i avlöningsreglementet stadgades beträffande där avsedda beställningshavare skulle i tillämpliga delar gälla för motsvarande beställningshavare vid flygvapnet.

Försvarsväsendets omorganisation föranledde ock, såsom förut antytts, ändring av vissa bestämmelser i officersavlöningsreglementet.

I 9 § 1 mom. av avlöningsreglementet stadgades, bland annat, att innehavare av till 4. lönegraden hänförd beställning såsom chef för artilleristaben eller chef för artilleri- och ingenjörhögskolan finge åtnjuta lön i 12. löneklassen enligt löneplanen för officerare m. fl. (0), även om han icke på grund av 6 § 2 mom. vore berättigad därtill, samt att vad sålunda stadgats jämväl skulle gälla beträffande major (kommendörkapten av 2. graden), vilken förordnades eller placerades i befattning såsom chef för särskilt för sig bestående militär kår, byråchef i arméförvaltningen, avdelningschef i marinförvaltningen, avdelningschef vid generalstabens huvudstation, avdelningschef i marinistaben, chef för sjökrigshögskolan eller chef för sjökrigsskolan. Vidare stadgades i sagda mom., att den, som jämlikt nämnda bestämmelse tillträtt lön i 12. löneklassen, finge bibehålla denna lön, så länge han kvarstode i 4. lönegraden.

Då den löneställning, som enligt nu nämnda stadgande tillkomme där omförmälda beställningshavare, jämväl syntes böra tillkomma major (kommendörkapten av 2. graden), som förordnats eller placerats såsom byråchef i flygstyrelsen, hade nämnden i sitt förberörda förslag till kungörelse angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet m. m. intagit ett stadgande i sådant syfte.

I detta sammanhang ansåge sig nämnden böra omförmäla, att inom nämnden fråga väckts att tilldela chefen för flygskolan samma löneställning, som nyss nämnts, men hade nämnden för närvarande saknat material att taga ställning till denna fråga, varför med dess avgörande syntes få anstå till det definitiva fastställandet av avlöningsreglementet.

Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen godkända förslag skulle vissa kompaniofficerare, som förordnats till adjutanter eller lärare vid vissa skolor, under tiden för förordnandet frånträda innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband och i stället åtnjuta i skolornas stater upptagna arvoden. Detsamma gällde adjutanten vid militärbefälet för Övre Norrland och syntes, enligt vad Kungl. Maj:ts proposition nr 50 till 1925 års riksdag och första särskilda utskottets utlåtande nr 1 vid samma riksdag gäve vid handen, vara avsett att tillämpas i fråga om kaptener och löjtnanter vid Luftvärnsartilleriregementet. I sagda utskottsutlåtande hade ock uttalats, att den för stridsvagnsbataljonen avsedda personalen förutsatts att enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t ägde att utfärda, kvarstå vid vederbörliga infanteritruppförband och på stridsvagnsbataljonens stat uppbära arvoden till lönerna motsvarande belopp, mot vilket uttalande erinran från riksdagens sida icke framstälts. Bestämmelsen om arvoden av enahanda art som de nu berörda återfunnes i 36 § av officersavlöningsreglementet, avseende vissa där omförmälda beställningshavare vid armén och marinen. Stadgandet i fråga syntes sålunda böra utsträckas att gälla jämväl för nu nämnda beställningshavare. Lönenämnden, som ansett en uppräknig av beställningshavarna obehörlig, hade i förslaget till kungörelse fördenskill intagit en bestämmelse om att till vissa beställningshavare vid militärbefälet för Övre Norrland, vissa skolor, Svea livgarde (stridsvagnsbataljonen) och Luftvärnsartilleriregementet skulle, i enlighet med föreskrifterna i vederbörande stat, utgå arvoden till samma belopp som den lön, vilken tillkomme beställningshavarna i motsvarande lönegrad.

Genom den nya försvarsorganisationens ikraftträdande föranleddes vidare, att vissa bestämmelser i avlöningsreglementet i fortsättningen icke bleve tillämpliga, och borde de fördenskill upphöra att gälla, i den mån den nya organisationen trädde i kraft.

Såsom ovan erinrats, stadgades i 9 § 1 mom., bland annat, att innehavare av till 4. lönegraden hänförd beställning såsom chef för artilleristaben eller chef för artilleri- och ingenjörhögskolan finge åtnjuta lön i 12. löneklassen enligt löneplanen för officerare m. fl., även om han icke på grund av 6 § 2 mom. vore berättigad därtill. Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen bifallna förslag skulle emellertid enligt den nya försvarsorganisationen den å artilleristabens stat uppförda chefsbefattningen besättas med en överste (lönegrad O. 6), och å staten för artilleri- och ingenjörhögskolan hade chefsbefattningen hänförs till lönegraden O. 5 (överstelöjtnants beställning). Förenämnda stadgande syntes sålunda i och med den nya organisationens ikraftträdande ej längre erfordras.

I 31 § av officersavlöningsreglementet stadgades vidare, bland annat, att till innehavare av den med bataljonsläkares lön förenade överläkarbeställningen vid garnisonssjukhuset i Stockholm utginge enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser såsom förhöjning av lönen i vederbörlig lönegrad ett arvode av 1,170 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen godkända förslag skulle emellertid denna beställning förändras till en regementsläkarbeställning, och saknade med denna förändrings inträde sagda stadgande tillämpning.

Slutligen syntes på grund av omorganisationen böra föreskrivas, att stadgandet i 36 § angående arvoden till cheferna för ridskolan och för remonteringsstyrelsen samt chefen för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet ävenledes skulle i och med den nya organisationens ikraftträdande upphöra att gälla.

Den nya försvarsorganisationen föranledde även, såsom ovan anförts, viss komplettering av nu gällande tjänsteförteckning. Då denna förteckning upp-

toge beställningar, som med den nya organisationens genomförande komme att försvinna eller ock utbytas mot andra, skulle det visserligen kunna ifrågasättas, huruvida icke redan nu en ny tjänsteförteckning, ersättande den gällande och upptagande endast de beställningar, som komme att finnas enligt denna organisation, borde antagas. Då emellertid den nya försvarsorganisationen i vissa hänseenden ännu icke blivit slutligen fastställd — lönenämnden syftade härvid särskilt å flygvapnets organisation — hade nämnden för närvarande funnit sig icke böra framlägga förslag härom, utan hade nämnden ansett mest praktiskt, att tills vidare i ett tillägg till tjänsteförteckningen angäves vissa beställningar, som antingen tillkommit genom den nya försvarsorganisationen eller genom densamma erhållit förändrad placering i lönehänseende eller ock avsetts att ersätta vissa i nu gällande tjänsteförteckning upptagna beställningar.

Lönenämnden hade i anledning härav utarbetat förslag till tillägg till den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen, kompletterande densamma och avsedd att tillämpas, i den mån den nya organisationen trädde i kraft.

Vid detta förslags uppgörande hade nämnden, vad lönegradsplaceringen anginge, upptagit de beställningar, rörande vilkas placering 1925 års riksdag antingen direkt uttalat sig eller ock genom beställningarnas benämning indirekt fattat ståndpunkt, i de lönegrader, vartill de enligt riksdagens beslut eller nyss angivna förhållande syntes böra hänföras. Till dessa beställningar vore att räkna samtliga i förteckningen upptagna officers- och underofficersbeställningar samt av civilmilitär personal m. fl. de till 3. och 11. lönegraderna vid armén och 1.—9. lönegraderna vid flygvapnet hänförda beställningarna. Vad övriga beställningar beträffade, hade nämnden i förteckningen upptagit desamma i de lönegrader, vartill de vore hänförda enligt de vid förenämnda proposition nr 50 till 1925 års riksdag fogade staterna. I fråga om dessa senare beställningar, nämligen radioingenjör-, flygingenjör- och flygöveringenjörbeställningarna, ville lönenämnden emellertid hava uttalat, att, då förutsättningar av beskaffenhet, att man därpå kunde grunda något bestämt omdöme rörande beställningarnas rätta placering i lönehänseende ännu saknades, beställningarna icke syntes omedelbart böra besättas med ordinarie innehavare, utan syntes allenast förordnande å beställningarna böra tillsvidare meddelas av Kungl. Maj:t.

I detta sammanhang syntes emellertid böra framhållas, att då, enligt vad lönenämnden inhämtat, omorganisation av armémusiken icke vore avsedd att genomföras under nästkommande budgetår och då, så vitt nämnden kunnat finna, i fråga om inplaceringen å tjänsteförteckningen av musikunderofficerare och dessas benämning ytterligare utredning syntes vara erforderlig, lönenämnden, vad underofficerarna anginge, i tillägget till tjänsteförteckningen allenast upptagit de till inrättande beslutade musikstyckjunkarbeställningarna vid kastartilleriet.

Vad härefter anginge manskapsavlöningsreglementet, föranledde den nya försvarsorganisationen ävenledes en utsträckt tillämpning av detta reglemente å flygvapnets personal, varjämte med hänsyn till vissa beställningars tillkomst vid marinen ändring och komplettering av reglementet i vissa hänseenden erfordrades. Förslag till de bestämmelser, som på grund härav syntes böra utfärdas och som borde underställas riksdagens prövning, hade uppgjorts av nämnden.

Beträffande först frågan om utsträckt tillämpning av manskapsavlöningsreglementet å flygvapnets personal, gäve Kungl. Maj:ts förberörda proposition nr 50 till 1925 års riksdag vid handen, att Kungl. Maj:t förutsatte, att flygvapnets manskap skulle åtnjuta avlöning enligt den för manskap vid

armén fastställda löneplan (Ma). Utan att nu ingå i prövning, huruvida icke en särskild löneplan möjligen borde fastställas för manskapet vid flygvapnet, hade lönenämnden vid uppgörande av sitt nyssberörda förslag till kungörelse utgått från, att de avlöningsbestämmelser, som nu gällde för manskapet vid armén, tillsvidare borde vinna tillämpning å flygvapnets manskap. Beträffande manskap, som från marinen överginge till flygvapnet, syntes emellertid på grund av löneplanernas olika byggnad löneplanen för arméns manskap icke utan vidare kunna tillämpas, vadan särskilda bestämmelser härutinnan syntes böra utfärdas före början av nästkommande budgetår. Lönenämnden hade fördenskull i sitt förslag till kungörelse intagit ett stadgande om att vad i avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid armén och marinen med däri sedermera gjorda ändringar stadgades beträffande manskap vid armén skulle i tillämpliga delar gälla för manskap vid flygvapnet med iakttagande av de särskilda föreskrifter, Kungl. Maj:t funne skäl utfärda beträffande manskap, som övergått från marinen till flygvapnet.

Såsom nyss nämnts, föranledde ock den nya försvarsorganisationen, att med hänsyn till vissa beställningars tillkomst vid marinen manskapsavlöningsreglementet ändrades och kompletterades i vissa hänseenden. De till inrättande beslutade flaggkorprals- och högbåtsmansbeställningarna föranledde sålunda ändring och komplettering av den i 2 § av reglementet intagna löneplanen för marinens manskap. Även vid armén hade visserligen en ny kategori manskapsbeställningar tillkommit, nämligen musikfururer av 1. klassen, men då den beslutade nya musikorganisationen för armén icke vore avsedd att träda i tillämpning under nästkommande budgetår, syntes ändring av löneplanen för arméns manskap av denna anledning nu icke behöva vidtagas.

Med hänsyn till de vid marinen sålunda tillkomna beställningarna hade lönenämnden i sitt förslag till löneplan för manskap vid marinen intagit flaggkorprals- och högbåtsmansbeställningar samt de löner, beställningshåvarna jämlikt merberörda proposition ägde uppbära, varjämte nämnden i en till löneplanen fogad anmärkning infört en bestämmelse, att högbåtsman ägde att 36 månader, efter det sista löneförhöjningen i lönegraden tillträtts, komma i åtnjutande av en lön till belopp av 1,896 kronor.

I kungörelsen den 4 maj 1923 (nr 101) om ändrad lydelse av 2 § i manskapsavlöningsreglementet, genom vilken kungörelse de nu utgående manskapslönerna fastställdes, hade i anslutning till motsvarande bestämmelser i kungörelsen den 9 juni 1922 (nr 333) införts ett stadgande, att i fråga om manskap, som icke tagit anställning eller rekapitulerat efter utgången av juni månad 1923 och som ej heller efter samma tidpunkt karlskrivits från skeppsgossekåren, dittills gällande bestämmelser skulle tillämpas. Då den nya löneplanen för manskap vid marinen icke borde föranleda ändring i dessa bestämmelser, hade lönenämnden i sitt förslag angående utsträckt tillämpning av manskapsavlöningsreglementet samt ändrad lydelse av 2 § i samma reglemente, att träda i kraft den 1 juli 1926, såsom övergångsbestämmelse intagit ett stadgande, att ifråga om manskap, som icke tagit anställning eller rekapitulerat efter utgången av juni månad 1923 och som ej heller efter samma tidpunkt karlskrivits från skeppsgossekåren, dittills gällande bestämmelser skulle lända till efterrättelse.

Slutligen syntes, med hänsyn till att korpral, som före befordran till flaggkorpral åtnjutit lön enligt den löneplan, som gällt före den 1 juli 1922, vid sådan befordran skulle kunna komma att erhålla lägre lön än vad honom dessförinnan tillkommit, såsom övergångsbestämmelse böra stadgas, att, därest så skulle ske, han icke finge lida minskning i den avlöning, han omedelbart före befordran ägt uppbära.

Departements-
chefen.

Såsom förut erinrats, har den av 1921 års riksdag beslutade löneregleringen för personal vid armén och marinen erhållit definitiv karaktär beträffande manskapet, under det att avlöningsbestämmelserna för officerare och underofficerare med vederlikar antagits år för år. Härvid har förutsatts, att frågan om sagda avlöningsbestämmelsers definitiva fastställande skulle upptagas i samband med den nya försvarsorganisationens genomförande. Lönenämnden har nu funnit det böra ytterligare anstå med framläggande för riksdagen av sådana definitiva bestämmelser.

Ehuru det givetvis från vissa synpunkter vore önskvärt, att definitivt avlöningsreglemente för officerare och underofficerare med vederlikar kunde föreläggas 1926 års riksdag, synas dock, på sätt lönenämnden närmare framhållit, åtskilliga skäl tala häremot. Särskilt torde böra beaktas den omständigheten, att de sista överföringarna till övergångsstat icke komma att äga rum förrän under budgetåret 1927—1928. Då den definitiva löneregleringen är avsedd att träda i tillämpning endast beträffande den personal, som efter övergången till den nya organisationen kommer att kvarstå å aktiv stat, bör redan av denna anledning ikraftträdandet av ett sådant avlöningsreglemente äga rum först sedan överföringen av personal till övergångsstat helt verkställts. Jag finner mig vid sådant förhållande böra ansluta mig till lönenämndens förslag om ytterligare förlängning av det provisoriska officersavlöningsreglementets giltighetstid. Framställning härom torde alltså böra göras hos riksdagen. I sammanhang härmed torde böra framläggas de av den nya organisationen betingade avlöningsbestämmelserna. Berörda bestämmelser, som innefatta dels en utsträckt tillämpning av officersavlöningsreglementet å vissa beställningshavare, dels ändring av vissa föreskrifter i reglementet, dels ock komplettering av nu gällande tjänsteförteckning, böra givetvis även vara av provisorisk karaktär. Lönenämnden har sammanfört dessa bestämmelser i ett särskilt kungörelseförslag.

Såsom framgår av lönenämndens motivering, hava uti sistnämnda förslag i huvudsak iakttagits samtliga de organisationsförändringar, som komma att utöva inflytande i avlöningshänseende. Sedan numera i statsverkspropositionen tagits närmare ståndpunkt beträffande tiden för genomförandet av de olika organisationsförändringarna, torde anledning saknas att i förevarande sammanhang taga hänsyn till andra organisationsförändringar än dem, som avses att bliva genomförda redan under budgetåret 1926—1927. På grund härav torde vissa jämkningar böra företagas i lönenämndens förslag. Sålunda torde i bestämmelsen om att till vissa beställningshavare skola, i enlighet med föreskrifterna i vederbörliga stater, utgå arvoden till samma belopp som den lön, vilken tillkommer beställningshavarna i motsvarande lönegrad, icke behöva beröras militärbefälet för Övre Norrland, Svea livgarde (stridsvagnsbataljonen) och Luftvärnsartilleriregementet. Vidare torde den nuvarande föreskriften angående arvode till chefen för remonteringsstyrelsen böra bibehållas. Slutligen torde i tjänsteförteckningen under rubriken Officerare m. fl. icke behöva upptagas beställningar för militärbefälhavaren för övre Norrland, brigadchefer och musikdirektörer vid infanteri regementena.

På sätt framgår av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, delar jag den av lönenämnden uttalade uppfattningen, att de nytillkomna radioingenjör-, flygingenjör- och flygöveringenjörbeställningarna tillsvidare böra tillsättas allenast på förordnande.

I fråga om manskapsavlöningsreglementet inskränker sig lönenämndens förslag till de bestämmelser, som äro nödvändiga på grund av försvarsväsendets omorganisation. Sagda förslag föranleder från min sida icke någon erinran.

Sedan departementschefen härefter uppläst

dels förslag till kungörelse angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen m. m. (bilaga A),

dels ock förslag till kungörelse angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 389) för fast anställt manskap vid armén och marinen samt ändrad lydelse av 2 § i samma reglemente (bilaga B),

hemställer departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att förenämnda avlöningsreglemente den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen med i nämnda reglemente vidtagna ändringar må äga provisorisk tillämpning under tiden 1 juli 1926—30 juni 1927, dock att, i den mån de vid 1925 års riksdag beslutade ändringarna av försvarsväsendets organisation träda i kraft, vad i nyssnämnda under bilaga A upptagna kungörelseförslag stadgas skall lända till efterrättelse;

2) godkänna innehållet i omförmälda under bilaga B upptagna kungörelseförslag.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.

Förslag

till

kungörelse angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen m. m.

Härigenom förordnas, att, i den mån de vid 1925 års riksdag beslutade ändringarna av försvarsväsendets organisation under budgetåret 1926—1927 träda i kraft, här nedan meddelade bestämmelser skola lända till efterrättelse vid tillämpningen av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen.

1. Vad i avlöningsreglementet stadgas beträffande där avsedda beställningshavare skall i tillämpliga delar gälla för motsvarande beställningshavare vid flygvapnet.

2. Föreskrifterna i 9 § 1 mom. i avlöningsreglementet skola gälla jämväl beträffande major (kommendörkapten av 2. graden), vilken förordnas eller placeras som byråchef i flygstyrelsen.

3. Till vissa beställningshavare vid arméns undervisningsverk skola, i enlighet med föreskrift i vederbörlig stat, utgå arvoden till samma belopp som den lön, vilken tillkommer beställningshavare i motsvarande lönegrad; skolande beträffande ifrågavarande beställningshavare de i 1 och 2 kap. av avlöningsreglementet meddelade bestämmelser i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

4. Följande stadganden i avlöningsreglementet skola upphöra att gälla, nämligen

a) stadgandet i 9 § 1 mom. om rätt för innehavare av till 4. lönegraden hänförd beställning såsom chef för artilleristaben eller chef för artilleri- och ingenjörhögskolan att åtnjuta lön i 12. löneklassen enligt den under 5 § intagna löneplanen för officerare m. fl. (O);

b) stadgandet i 31 § angående rätt för innehavare av beställningen såsom överläkare med bataljonsläkares lön vid garnisonssjukhuset i Stockholm att såsom förhöjning av lönen i vederbörlig lönegrad uppbära särskilt arvode; samt

c) stadgandet i 36 § angående arvoden till chefen för ridskolan samt chefen för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

5. I nedanstående tillägg till den vid avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen angivas vissa beställningar, som antingen tillkommit genom den nya försvarsorganisationen eller genom densamma erhållit förändrad placering i lönehänseende eller ock äro avsedda att ersätta vissa i nu gällande tjänsteförteckning upptagna beställningar.

Officerare m. fl. (O).

Lönegrad.	Beställningar vid		
	armén.	marinen.	flygvapnet.
1:a lönegraden	—	—	—
2:a lönegraden	—	Musikdirektör vid flottan.	Löjtnant. Marinintendent av 2. graden.
3:e lönegraden	—	—	Kapten. Marinintendent av 1. graden.
4:e lönegraden	Chefen för ridskolan.	—	Major. Kommandörkapten av 2. graden. Förste marinintendent av 2. löneklassen.
5:e lönegraden	Chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan. Chefen för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet. Chefen för underofficersskolan m. m.	—	Överstelöjtnant. Kommandörkapten av 1. graden. Förste marinintendent av 1. löneklassen.
6:e lönegraden	Chefen för artilleristaben. Militärbefälhavaren på Gotland.	—	Överste. Kommandör.
7:e lönegraden	—	—	—
8:e lönegraden	—	—	Chefen för flygvapnet.

Underofficerare m. fl. (Uo).

Lönegrad.	Beställningar vid		
	armén.	marinen.	flygvapnet.
1:a lönegraden	—	—	—
2:a lönegraden	—	—	Sergeant. Fanjunkare.
3:e lönegraden	—	Musikstyckjunkare.	Förrädsförvaltare.
4:e lönegraden	—	Förrädsförvaltare.	Förrädsförvaltare.

Civilmilitär personal m. fl. (C).

Lönegrad.	Beställningar vid		
	armén.	marinen.	flygvapnet.
1:a lönegraden	—	—	Förrädsvaktmästare.
2:a lönegraden	—	—	—
3:e lönegraden	Vapenhantverkare.	—	Vapenhantverkare. Tyghantverkare.

Lönegrad.	Beställningar vid		
	armén.	marinen.	flygvapnet.
4:e lönegraden	—	—	Verkmästare av 2. klassen.
5:e lönegraden	—	—	—
6:e lönegraden	—	—	Verkmästare av 1. klassen.
7:e lönegraden	—	—	—
8:e lönegraden	—	—	—
9:e lönegraden	—	—	Bataljonsläkare.
10:e lönegraden	—	—	Flygingenjör.
11:e lönegraden	Överläkare vid garnisonssjukhuset i Stockholm.	—	Flygingenjör.
12:e lönegraden	Radioingenjör.	—	Flygingenjör.
13:e lönegraden	—	—	Flygingenjör.
14:e lönegraden	—	—	Flygöveringenjör.
15:e lönegraden	—	—	—
16:e lönegraden	—	—	—

Bil. B.

Förslag

till

kungörelse angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 29 juni 1921 (nr 389) för fast anställt manskap vid armén och marinen samt ändrad lydelse av 2 § i samma reglemente.

Häri genom förordnas, dels att vad i avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för fast anställt manskap vid armén och marinen med däri sedermera gjorda ändringar stadgas beträffande manskap vid armén skall i tillämpliga delar gälla för manskap vid flygvapnet, med iakttagande av de särskilda föreskrifter, Kungl. Maj:t finner skäl utfärda beträffande manskap, som övergått från marinen till flygvapnet, dels ock att 2 § i nämnda reglemente skall i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

Lön utgår — — — beräknad tjänstetid.

Löneplan för manskap vid armén (Ma).

Löneplan för manskap vid marinen (Mm).

Lönegrad.	Beställningshavare.	Begy-nelse-lön.	Lön efter en tjänstetid av							
			12 måna-der.	24 måna-der.	36 måna-der.	48 måna-der.	60 måna-der.	72 måna-der.	84 måna-der.	96 måna-der.
3	Flaggkorpral.....	—	—	—	1,512	1,608	1,704	1,800	1,896	1,992
2	Korpral (högbåtsman)	1,140	1,140	1,140	1,320	1,416	1,512	1,608	1,704	1,800
1	Menig.....	600	720	840	1,020	1,116	1,212	1,308	1,404	1,500

Anm. Högbåtsman äger att 36 månader efter det sista löneförhöjningen i lönegraden tillträts komma i åtnjutande av en lön till belopp av 1,896 kronor.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1926, dock att i fråga om manskap, som icke tagit anställning eller rekapitulerat efter utgången av juni månad 1923 och som ej heller efter samma tidpunkt karlskrivits från skeppsgossekåren, dittills gällande bestämmelser skola lända till efterrättelse.

Flaggkorpral, som vid befordran till denna beställning åtnjöt lön enligt den före den 1 juli 1922 gällande löneplan, må icke, därest vid befordran till flaggkorpral lönen enligt den i denna kungörelse fastställda löneplan skulle komma att utgå med lägre belopp än vad honom dessförinnan tillkommit, lida minskning i den avlöning, han omedelbart före befordran ägt uppbära.